

Sygn. akt VIII U 1022/21

UZASADNIENIE całości wyroku

Decyzją z dnia 17 lutego 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że Poczta Polska S.A. pobrała nienależnie świadczenia za okres od dnia 1 października 2020 roku do dnia 31 października 2020 roku w łącznej kwocie 500 złotych z tytułu świadczenia uzupełniającego przysługującego M. S. i zobowiązał ją do ich zwrotu. W uzasadnieniu wskazano, że obowiązek zwrotu wskazanych należności obciąża Poczta Polska, gdyż nie była wskazana w decyzji organu rentowego jako osoba uprawniona do pobierania świadczeń.

(decyzja – k. 52 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji wniosła Poczta Polska S.A. w W. zaskarżając ją w całości i zarzucając jej naruszenie art. 8 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 31 lipca 2019 roku o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Na tle powyższego wniesiono o zmianę zaskarżonej decyzji ZUS i rozstrzygnięcie, że Poczta Polska S.A. nie jest zobowiązana do zwrotu kwoty 500 złotych z tytułu świadczenia uzupełniającego przysługującego osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji, a zatem że Poczta Polska nie pobrała nienależnego świadczenia przysługującego M. S.. W uzasadnieniu wskazano, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej Poczta Polska Spółka Akcyjna zrealizowała usługę przekazu pieniężnego, dokonując doręczenia kwoty 500,00 złotych wskazanemu adresatowi M. S. na adres mieszczący się przy ulicy (...) w Ł.; (...)-(...) Ł.. Doręczenie zostało dokonane przez listonosza M. Ł. do rąk własnych adresata, znanego mu osobiście, co wynika z dowodu doręczenia kwoty przekazu i z oświadczenia pisemnego złożonego w ramach przeprowadzonego przez Poczta Polska Spółkę Akcyjną postępowania wyjaśniającego, w ramach postępowania reklamacyjnego dotyczącego przedmiotowego przekazu. W tych okolicznościach twierdzenie, iż Poczta Polska Spółka Akcyjna pobrała nienależne świadczenie w kwocie 500,00 złotych, z tytułu świadczenia uzupełniającego przysługującego M. S., nie znajduje potwierdzenia w stanie faktycznym sprawy, gdyż strona odwołująca wykonała w sposób prawidłowy usługę przekazu doręczając ją adresatowi znanemu osobiście przez doręczyciela, zatem nie weszła ona w posiadanie kwoty nienależnego świadczenia, a zatem nie jest zobowiązana do jej zwrotu. Kwota świadczenia została bowiem pobrana przez osobę do tego uprawnioną.

W odwołaniu podniesiono także, że organ - Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że zgon M. S. nastąpił w dniu 25 września 2020 roku. W ocenie Poczty Polskiej ZUS nie udowodnił tego faktu żadnym dokumentem, dlatego nie ma dowodu na to, że przed datą doręczenia kwoty przekazu, to jest przed dniem 8 października 2020 roku, nastąpił zgon osoby uprawnionej do uzyskania świadczenia uzupełniającego - M. S..

(odwołanie – k. 3-6)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 25-25 verte)

Na rozprawie w dniu 21 października 2021 roku pełnomocnik Poczty Polskiej poparł odwołanie, zaś pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie.

(końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 21 października 2021 roku e-protokół (...):16:57 – 00:17:31 – płyta CD – k. 45)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Poczta Polska S.A. w W. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 13 sierpnia 2009 roku. Jako przeważającą działalność gospodarczą (kod (...)) wskazano działalność pocztową objętą obowiązkiem świadczenia usług powszechnych (operatora publicznego). Jako siedzibę spółki wskazano: ul. (...), kod (...)-(...) W..

(wypis z KRS – k. 15-20)

Na mocy decyzji organu rentowego M. S. przyznano prawo do świadczenia uzupełniającego.

(okoliczność bezsporna)

Z zaświadczenia systemu (...) - SAD Systemu Informatycznego Sądów oraz odpisu skróconego aktu zgonu wynika, że M. S. zmarł w dniu 25 września 2020 roku.

(zaświadczenie – k. 39-41, odpis skrócony aktu zgonu – k. 49 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej Poczta Polska S.A. realizuje usługi przekazu pieniężnego. W dniu 8 października 2020 roku kwestią doręczenia przekazu pocztowego w kwocie 500 złotych do adresata M. S. (w związku z pobieranym świadczeniem uzupełniającym) na adres mieszczący się przy ulicy (...), (...) (...) Ł. zajmował się listonosz M. Ł..

(okoliczność bezsporna, a ponadto wydruk zdjęcia lokalizacji nieruchomości – k. 23)

Z potwierdzenia doręczenia przekazu kwoty 500 złotych wynika, że osoba która odebrała do rąk własnych w dniu 8 października 2020 roku wskazaną wyżej kwotę podpisała się jako M. S..

(przekaz pocztowy – k. 41 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 5 listopada 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. złożył do Poczty Polskiej S.A. reklamację dotyczącą w/w przekazu pocztowego.

(formularz reklamacyjny – k. 43 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W odpowiedzi na w/w reklamację Poczta Polska S.A. wskazała, że kwota przekazu została wypłacona w dniu 8 października 2020 roku adresatowi M. S..

(pismo – k. 45 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Oceniając materiał dowodowy Sąd odmówił wiarygodności twierdzeniom świadka M. Ł. – listonosza jakoby w dniu 8 października 2020 roku dokonał doręczenia kwoty 500 złotych do rąk własnych M. S.. Oczywistym jest - mając na uwadze zasady logiki i doświadczenia życiowego, że skoro M. S. zmarł w dniu 25 września 2020 roku, co jasno wynika z zaświadczenia systemu (...) - SAD Systemu Informatycznego Sądów oraz odpisu skróconego aktu zgonu, to nie mógł się on złożyć podpisu na potwierdzeniu doręczenia mu przekazu w dniu 8 października 2020 roku. W ocenie tegoż sądu na tle powyższego, zebrany w sprawie materiał dowodowy jest zatem wystarczający do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2021.0.291 t.j., dalej ustawa emerytalna), osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.

Zgodnie z ust. 2 w/w przepisu, za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się również świadczenia wypłacone z przyczyn niezależnych od organu rentowego osobie innej niż wskazana w decyzji tego organu (ust. 3).

Nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, a mimo to świadczenia były jej nadal wypłacane, w pozostałych zaś wypadkach - za okres dłuższy niż 3 lata, z zastrzeżeniem ust. 5 (ust.4).

Zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 roku o świadczeniu uzupełniającym osoba która pobrała nienależnie świadczenie uzupełniające, jest obowiązana do jego zwrotu.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 w/w ustawy, za nienależnie pobrane świadczenie uzupełniające uważa się świadczenie:

1) wypłacone mimo ustania okoliczności będących podstawą jego przyznania, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie była pouczona o braku prawa do jego pobierania;

2) wypłacone mimo zmiany okoliczności będących podstawą do ustalenia jego wysokości, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie była pouczona o okolicznościach mających wpływ na zmianę wysokości świadczenia;

3) przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenie;

4) przyznane na podstawie decyzji, której nieważność następnie stwierdzono, albo przyznane na podstawie decyzji, która została następnie uchylona w wyniku wznowienia postępowania, i osobie odmówiono prawa do świadczenia;

5) wypłacone osobie innej niż osoba, która została wskazana w decyzji przyznającej świadczenie, z przyczyn niezależnych od organu właściwego.

Analizując niniejszą sprawę warto zwrócić uwagę, również na przepisy ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe.

W myśl art. 3 pkt 16 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (Dz.U.2020.O.1041 t.j.), przekaz pocztowy to polecenie doręczenia adresatowi określonej kwoty pieniężnej przez operatora pocztowego; natomiast zgodnie z pkt 4, doręczeniem jest wydanie przesyłki pocztowej lub wypłacenie kwoty pieniężnej określonej w przekazie pocztowym adresatowi, a w przypadkach określonych prawem także innej osobie, lub przekazanie druku bezadresowego zgodnie z umową o świadczenie usługi pocztowej.

Jak stanowi art. 15 ust. 1 pkt 3 w/w ustawy, operator wyznaczony jest obowiązany do przyjmowania przekazów pocztowych ze świadczeniami z ubezpieczeń społecznych, w tym emerytalnymi i rentowymi, świadczeniami z pomocy społecznej, a także przekazów pocztowych na tereny wiejskie.

Ponadto, art. 37 ust. 1 w/w ustawy stanowi, że przesyłkę pocztową lub kwotę pieniężną określoną w przekazie pocztowym doręcza się adresatowi pod adresem wskazanym na przesyłce, przekazie lub w umowie o świadczenie usługi pocztowej.

Zasadą zatem przy doręczaniu przekazu pocztowego jest przekazanie go adresatowi.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawca Poczta Polska S.A. stała na stanowisku, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zrealizowała usługę przekazu pieniężnego poprzez dokonanie doręczenia kwoty 500 złotych do rąk własnych adresatowi M. S.. Jednocześnie Poczta Polska w treści odwołania podniosła, że organ rentowy faktu

zgonu M. S. nie udowodnił żadnym dokumentem, zatem brak jest dowodu na to że przed datą doręczenia kwoty przekazu, tj. 8 października 2020 roku M. S. faktycznie zmarł.

Z powyższymi twierdzeniami nie sposób się jednak zgodzić. Z niekwestionowanych przez strony dowodów z dokumentów tj. zaświadczenia systemu (...) - SAD Systemu Informatycznego Sądów oraz odpisu skróconego aktu zgonu jasno wynika, że M. S. zmarł w dniu 25 września 2020 roku. Nie ulega zatem wątpliwości sądu, że nie mógł on złożyć podpisu na potwierdzeniu doręczenia mu przekazu w dniu 8 października 2020 roku kwoty 500 złotych, w sytuacji gdy już nie żył. W ocenie sądu widniejący na potwierdzeniu doręczenia przekazu podpis odbiorcy jako M. S. w rzeczywistości złożyła osoba nie będąca nim.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U.2021.o.709 t.j.), akty stanu cywilnego stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych; ich niezgodność z prawdą może być udowodniona jedynie w postępowaniu sądowym.

Warto również zauważyć, że akt stanu cywilnego, tak jak każdy inny dokument urzędowy, stanowi dowód tego co zostało w nim urzędowo poświadczane (art. 244 § 1 k.p.c.).

Na tle powyższych okoliczności biorąc pod uwagę, że M. S. w dacie 8 października 2020 roku już nie żył, zasadnym było przyjęcie tak jak to uczynił organ rentowy w treści zaskarżonej decyzji, że świadczenie uzupełniające w kwocie 500 złotych zostało nienależnie wypłacone. Obowiązek zwrotu obciąża Poczta Polska S.A., która zrealizowała przesłanki określone w art. 138 ustawy emerytalnej.

W tym stanie rzeczy odwołanie Poczty Polskiej S.A., jako niezasadne podlegało oddaleniu, o czym Sąd Okręgowy orzekł w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.